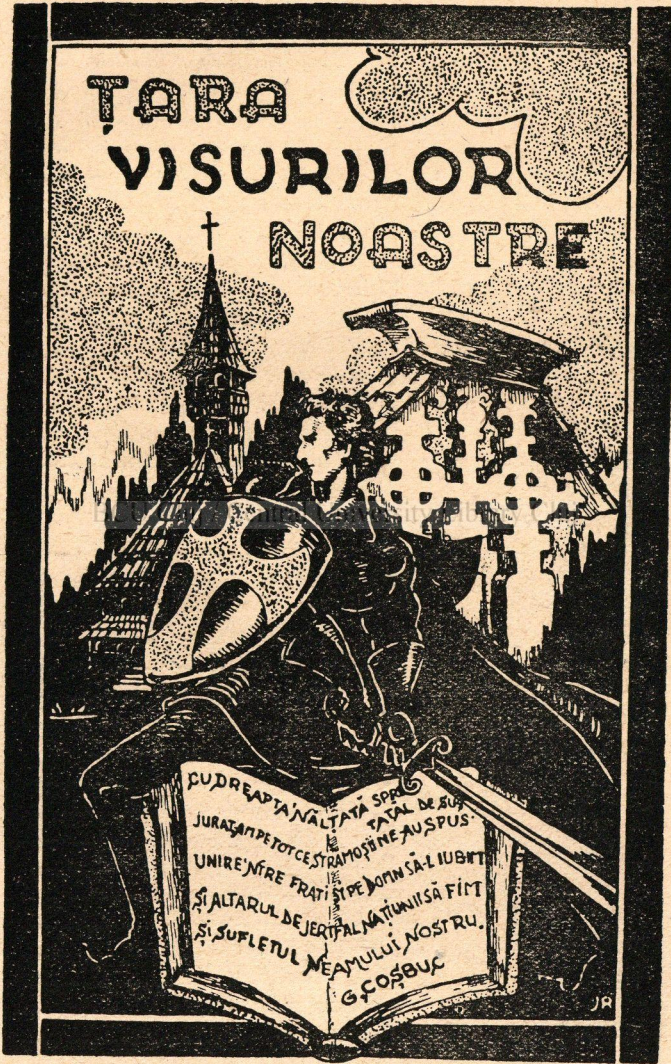

493096 335

ORADEA - TIMIȘOARA

Sub conducerea: Prof. Augustin Cosma
Timișoara III, Str. Vadul Călugăreni nr. 2

Cuprinsul:

<i>Mircea Gh. Ciupe</i>	Trăiască Regele.....	1
<i>Nana</i>	Cântec pentru țara de vis	4
<i>Păr. Dr. Ilie Dăianu</i>	Țara fermecată	6
<i>Gh. Bulgăr</i>	Sonetul plecărilor	9
<i>Maia Bistra</i>	Sunt ani de-atunci	9
<i>Maia Bistra</i>	Epigrame.....	9
<i>Augustin Cosma</i>	Nu te teme, ci numai crede... ..	9
<i>S. Petrescu</i>	Poezie pluvială	12
<i>I. Gh. B.</i>	Andrei Murășanu	13
<i>D. R. Ionescu</i>	Scrisoare dintr'un oraș cucerit	18
<i>Val de Mureș</i>	Poem pentru cei 18 ani ai tăi	18
<i>Vasile Mureșanu</i>	E toamnă.....	19
<i>S. Petrescu</i>	Monosilab de iarnă	20
<i>Florin Marcu</i>	Naufragiu.....	21
<i>Isay Botta</i>	Epigrame.....	21
<i>Valeriu Beuran</i>	Epigramă.....	22
<i>Șt. Penes</i>	Țara Visurilor Noastre	22
<i>Horta Pop</i>	Sfinților Eroii din răsărit.....	26
<i>Tania Olteanu</i>	Singurătate	26
<i>Tania Olteanu</i>	Alte lumi.....	27
<i>Rodica Deleanu</i>	Mitoge	27
<i>Sublt. T. Ghiban</i>	Suntem soldații crucii și ai dreptății	28
<i>Andrei Pop</i>	Visurile mele	29
<i>Novamilica</i>	Inceput de toamnă.....	29
<i>N. I. Brebenel</i>	Eu nu mai am pe nimeni	30
<i>Corneliu Pop</i>	Pe undele visului	31
<i>Ichi</i>	Banda	31
<i>M. D. Cârstea</i>	Valul mării, valul lumii	35
<i>Gh. Tobiaș</i>	Crăsmărița	35
<i>Mariana Georgescu</i>	Epigramă.....	36
<i>Ștefan Chirovski</i>	Toamna	36
<i>Traian P. Orlof</i>	Epigrame.....	37
<i>Stela Rică</i>	Epigrame.....	38
<i>Mariana</i>	Se scutură de floare trandafirii.....	38
<i>F. Ardelean</i>	Eu	39
<i>Doru A. Fulea</i>	Fericirea	30
<i>Ionel R. Țuca</i>	Realitate și vis	40
<i>I. R. Țuca</i>	Epigrame	41
<i>Balica</i>	Plin de griji	42
<i>C. T. Loga</i>	Din depărtare.....	43
<i>Ț. V. N.</i>	Dr. N. Ilieșiu: Timișoara.....	44
<i>I. A. Terebești</i>	Al. Gregorian: Poeme pentru cruciați	45
<i>Gh. Bulgăr</i>	În jurul clasicismului	47

Țara Visurilor Noastre

Anul VII

Noembrie

Nr. 9

Revistă literară pentru tineret. Apare lunar, afară de lunile de vacanță, sub conducerea prof. Augustin Coșma, Timișoara III, Str. Vadul Călugăreni nr. 2. — Inreg. la Tribunalul Timiș-Tor. sub nr. 98/1941.

Trăiască Regele*)

Ne-am intrunit azi la o aniversare de covârșitoare însemnătate în viața Țării și a neamului nostru. Este ziua numelui M. S. Regelui Mihai I.

În inchipuirea noastră tinerească, nu este și nu poate fi nimic mai sublim și mai scump ca Patria, mai ales în zilele grele pe cari le trăim, când „patria ne cheamă sub drapel“, pe care toți voinicii sunt datori „să-l apere, să moară pentru el“.

Patria ne amintește moșii și strămoșii noștri, cari au sângerat pentru ea, au murit cu visul de aur al întregirii, ea ne amintește glia, pământul românesc stropit de atâta sânge în cursul veacurilor ea ne amintește brazda românească, care ne hrănește și care „nu se uită“. În fine, ea ne amintește toată vraja vieții pe cari înaintașii noștri au trăit-o și noi începem să o trăim.

Dacă, este evocator cuvântul de Patrie, alături, chiar mai presus de el, este cel care simbolizează, intruchipează Patria cu toate bunurile ei, cu toate aspirațiile ei, cu toate bunurile și neajunsurile ce ni le oferă și acela este Regele, a cărui zi o prăznuim.

25 Octombrie, 8 Noembrie, 6 Septembrie, trei date, cari reprezintă pentru noi tot ceace poate fi mai mare, cari reprezintă pentru noi speranța în tânărul nostru Suveran, care potejează destinele Țării noastre.

*) Cuvântare rostită la serbarea din 8 Noembrie a lic. Diaconovici Loga.

Ziua nașterii, reprezintă pentru orice om pragul de intrare în viață, momentul începerii bunurilor și nădejdelor oferite de această realitate. Bucurii, oferă această zi atât pentru noul născut cât și pentru părinți. În vederea acestei bucurii, anual, ziua nașterii se prăznuiește.

În viața creștină, este obiceiul să se serbeze ziua numelui, mai ales când ea coincide cu cea a unor slujitori de seamă ai Bisericii, iar în ceea ce privește pe noi, Arhangheliu Mihail și Gavril sunt considerați ca ocrotitori ai creștinilor, precum ocrotitor al Țării este acel ce poartă numele Arhanghelului, Mihai.

Acest nume, a fost purtat și de către acela care a unit pentru un scurt timp, dar pentru prima dată pe toți Români sub sceptrul său.

Demn urmaș al Voevodului întregitor de țară, M. S. Regele Mihai este acela, sub conducerea căruia vom reîntregi din nou Patria .

Dacă ziua nașterii și ziua numelui, au o importanță atât de mare pentru fiecare om, infinit mai mare va fi importanța zilelor de 25 Octombrie și 8 Noiembrie, ele reprezentând nu numai date însemnate în viața unui om, ci zile de căpetenie în evoluția și viața poporului nostru.

Ele sunt datele în care a văzut lumina zilei și în care își serbează onomastica M. S. Regele Mihai I al Românilor.

Pregătirea și educația unui Prinț de Coroană, se face potrivit rolului și misiunii ce va avea de îndeplinit. Poporul nostru, popor de țărani, curățat la suflet, a avut conducători despre cari istoria vorbește prin faptele și realizările lor.

Dar, faptele mari, cari s'au născut din spiritul de jertfă al Românilor, precum și din iubirea ce-au nutrit-o pentru Țară și Rege, a ieșit în evidență mai bine ca oricând în clipele de mari primejdii.

Cine a știut să cucerească sufletul unui popor ca al nostru, și-a asigurat un loc de cinste în cartea neamului. Și tânărul nostru Suveran, a făcut această cucerire prin purtarea sa apropiată de popor.

Regele nostru, și-a trăit copilăria după legile pedagogiei românești, nerăpindu-i-se nimic din farmecul acestei copilării.

La 7 ani, începe școala primară.

Repede au trecut cei 4 ani cari reprezintă primul contact cu școala.

Au urmat apoi studiile secundare, făcute în mijlocul unei clase de 12 colegi, aleși din toate păturile sociale și din toate colțurile țării.

În acest mediu, tânărul Vlăstar Regal, era o unitate ce trebuia să lupte adeseori prin eforturi duble, pentru a-și cuceri locul ce merita.

Alături de preocupările intelectuale, pe cari le-a avut Suveranul nostru, au avut o importanță tot atât de mare și cele fizice.

Elev conștiincios, sârguincios, bun sportiv și bun camarad, a crescut în mijlocul prietenilor și colegilor ce-i formau clasa și cari reprezentau astfel tineretul națiunii.

Munca Regelui, s'a manifestat însă și în alte domenii, începând cu cel care stă la baza Țării noastre, activitatea de plugar, până la cea de muncitor mecanic, întovărașit fiind totdeauna de tineretul țării.

Viața sa de școlar, s'a încheiat prin trecerea pragului care desparte viața de tinerească libertate de cea matură, conștientă a unei răspunderi personale: bacalaureatul.

Munca intensă desfășurată, din toate punctele de vedere, a fost aceea care l-a format, dându-i tăria necesară în clipele grele, când a pășit pe tronul străbunilor săi.

Urcând treptele tronului, i s'au dat noi sarcini, mult mai grele, acelea de-a conduce un popor întreg spre biruință și glorie.

Umerii săi tineri, au suportat cu tărie povara acestor sarcini, primite în clipe atât de grele ca cele dela 6 Septembrie 1940, când dușmanii din Răsărit așteptau ca hieele clipa în car să se năpustească asupra sârmanei noastre Patrii, învrăjbită în interior și cu „hotarele prăvălite“, cum atât de plastic a arătat Mareșalul Conducător, care a călăuzit și-a nete-

zit drumul atât de aspru pe care Suveranul nostru îl avea de urmat.

„Granițele ne erau prăbușite și valuri de Români alungați peste trupul Țării. Sufletul namului, era frământat și stins. Statul era desorganizat.

Cel dintâi an al domniei lui, a fost sfințit de lupta desrobitoare și de sângele ostașilor noștri, cari au spălat fruntea Țării și treptele Tronului.

Astfel, descrie începutul Domniei D-l Prim-ministru M. Antonescu într'o cuvântare a sa.

Noi, tineretul școlar, privim în Regele nostru idealul care ne-a dat pildă de trudă, de muncă, de seriozitate, de moralitate și cuviință creștinească și alături de care, mâine va trebui să muncim pentru înălțarea Țării.

Așa-l privim noi, așa trebuie să-l vadă fiecare Român.

Ca mărturie a credinței și devotamentului ce-i purtăm cu toții, din sălașurile adânci și îndepărtate ale țăranilor, din colibe săracilor, ca și din palatele bogaților, din creierul munților ca și din liniștea câmpiilor și apelor, două cuvinte trebuie să ne unească pe toți :

TRĂIASCĂ REGELE.

MIRCEA GH. CIUPE
cl VIII L D. L.

Cântec pentru țara de vis...

Motto: *Ce este o durere, și-o lacrimă ce'nseamnă,
Când tânăra nădejde la luptă ne îndeamnă?*

*Tie... țara mea înlăcrimată,
Vreau să-ți impletesc un cântec de lumină
Ce vitejii noștri-l vor cânta odată,
Când vor trece'n iureș zarea cea senină.
Versu-mi ce tresare'n fiecare floare
Ți-l închin azi ție, țara mea de dor,
Glia ta străbună nu mai râde'n soare...
Plâng încet și codrii'n freamăt călător.*

Apele în tremur povestesc alene
 De o țară mândră care-i peste zare...
 Norilor le smulge visul de pe gene
 Vântul — ce în șoapte aprigă chemare
 Ne aduce'n zboru-i dinspre culmi cărunte,
 Unde'n lacrimi moare doina de grea jale,
 Unde cei ce cată dincolo de munte
 'S fulgerați hoștește'n margine de cale...

Lângă vatra rece frații din robie
 Scurmă în cenușa credințelor stinse,
 Așteptând lumina care va să vie
 Să aprindă'n suflet doruri necuprinse...
 Soarele în jocul razelor fugare
 Fruntea 'nsângerată'n aur le-o 'ncunună
 Și le țese'n tremur visul de 'nălțare,
 Vis călit în lacrimi și în grea furtună.

Țara mea de vise ce în luptă dreaptă
 Ani și ani de-arândul fiii ți-ai jertfit,
 Azi ridică fruntea! Cei robiți așteaptă
 Munții tăi să-i treacă'n chiot nesfârșit...
 ...Vor zâmbi în soare câmpurile 'ntinse
 Unduindu-și rodu 'n tremurul de vânt;
 Săruta-vor glia cu fețele-aprinse
 Cei trudiți de muncă pentru-ogorul sfânt...

Aduna-va codrul la poalele sale
 Mândra lui armie; până 'n depărtări
 Să vestească lumii că'n scrâșnet de zale,
 Un popor făcut-a cale peste zări.
 Infrățiți cu cerul, munții dârji de stâncă
 Vor nunti cu norii cei de albă nea;
 Doina nu va plânge când în pacea-adâncă
 Și în taina nopții va cădea vreo stea...

...Țara mea de vise, tu-mi ascuți cântarea
 Ce-ți despică zarea'n fulger dăltuit,

Fiii tăi stau gata așteptând chemarea.
 Și din răsăritul fără de sfârșit,
 Munții de vremelnice 's pietre de hotar
 Să-i strămute — acolo und' ...inima 'n cânt
 Le va spune 'n murmur greul ei amar
 Ca s'adoarmă codrii legănați de vânt...

Frații mei, la luptă! Steagul tricolor
 - Astăzi ne așteaptă 'n mândră fâlfăire!
 Noi cu trup de floare și cu ochi de dor,
 Noi cu slova 'n flăcări, suflete martire,
 Te vom face iarăși cum nu-i alta 'n lume,
 Țară de legendă, de strămoși eroi,
 Ce-au murit în cântec pentru al tău nume,
 Viața-ne de-avânturi ți-o închinăm și noi...

Ție... țara mea înlăcrimată,
 Azi ți-am împletit un cântec de lumină,
 Cântec ce cu toții-l vom cânta odată
 Când vom trece 'n iureș zarea cea senină.
 Versu-mi ce tresare 'n fiecare floare
 Ți-l închin azi ție 'n tremur arzător,
 Glia ta străbună mâini va râde 'n soare...
 Țara mea de vise... țara mea de dor...

NANA

Țara fermecată*)

Domnule Director,

Iubite Amice!

Teiuș, 14 Oct. 1943.

În poșta mea de aseară am găsit și numărul 7 din Țară vi-
 surilor Noastre! Aveam în poștă ziare din București, Sibiu, Bra-
 șov și Arad. Ba și o noutate: „Cetatea Albă“, săptămânal nou,

*) Dăm loc cu plăcere și recunoștință rândurilor — pline de căldură
 și dragoste — ale onorabilului protopop al Clujului „viul părastas al altor
 vremi“; cu atât mai prețioase pentru noi, cu cât sunt scrise de un adânc
 cunoscător și just apreciator al tinelor talente, însuși în luminoasa-i tinerețe,
 — îndrumător și călăuzitor al celor vrednici și meniți — din căldura vieții
 lor să dea altora viață și lumină.

T. V. N.

trimis tot de o mână prietinească. După ce le-am frunzărit pe toate se făcu oră târzie, de miez de noapte și-am adurmit.

Azi dimineață m'am trezit la 6^{1/2} și mi-am zis: Mai am o jumătate de ceas pân' la radio-jurnal, citesc ceva din „Țara visurilor...“ Și am luat amână frumosul caiet. Am început a citi dela pag. 1.

Am rămas estasiat la frumuseța de idei — nu de forme sau de rime — ce disting pe acest premiat, Costel Ionescu, care, nu mă mir, că a fost premiat.

Și am recitat de nou culminația:

Iar strămoșescul plug

Va frământa pământul, fratele nostru pământ.

Plugari cu plete sburlite în vânt

Călca-vor încet, printre oase și schije,

Cu grije,

Să nu tulbure somnul eroilor, cari au intrat în mit,

Legendari,

Să șoptească de acum veacurilor mari,

Că se află pe undeva — prin vreme — o țară carpatină,
Creștină,

Frumoasă și scumpă, pentru care ei au murit,

Și pentru care noi, cei de azi, cei de mâne și cei din vecie,

Vom ști să ridicăm pe piscurile cele mai azurate,

Țara noastră mândră și sfântă, ca o leturghie,

Țara jertfelor noastre nemăsurate...

Și-mi căzu așa de bine să aud dintr'un rost Costel — că țara noastră e „creștină“ și e frumoasă și sfântă ca „o leturghie“.

După așa elev — am citit, cu mulțămire articolul de comentariu al *magistrului* — competent, bine înțeles. M'am răcorit apoi în apele de munte ale fetei care semnează Maia Bistra, și bănuiesc că e din munți, și mare turistă, care culege „floarea reginci“ de pe stânci și are curajul să cerceteze și „Căsuța urșilor...“

Am rămas aiurit, și când privii la fereastra luminată, recitii:

Peste dealuri, când amurgul
Trămura șiret din geană,
Așteptam, ca din unghere
Să răsar' o Cosânzeană...

Mi-a răsărit: Mariana Georgescu — care e fericită, că...
„Te-am regăsit orașul meu natal“.

Și mi-a răsărit Făt-Frumosul — Gheorghe Tobias, care ne
dă, în câteva linii de peniță ușoară, schița cea mai desăvârșită
a „flăcăului cuminte“ de cari se mai găsesec, destul de des, prin
satele noastre curate.

Semn bun, că chiar un tinerel elev ni-a dat acest frumos
tablou — estetic și etic — din viața satelor noastre.

Imi place să-l recitesc:

Arșin

El e flăcău cuminte, așezat,
Nu joacă 'n crișmă, nici nu umblă beat.
Lucrează mult în holde și răzoare,
Cu pieptul lat, voinic, bronzat de soare.
E ca o fată mare, rușinos,
Cu ochii arzători, plecați în jos.
Nu iese cu băieții prin cătun,
Nu strică gologanii pe tutun.
Spre seară, când se-ntoarce fluerând,
Furiș, nevestele-l privesc, oflând.

Bravo tinere Grigorescu — al cuvântului penel!

Tot așa duios pendant — e și Leonida Dănilă — delă Nă-
săud, un alt Arșin, mai puțin sfiicios.

Nestor Prisca e — simbolist și vag.

„Torc fuiorul vremii în neînțelese șapte...“

Frumoase semne dă C. Ghîban cu „Regina nopții“, Aseme-
nea modestul N. S. Brebenel.

Doamne, cât e de frumos,
Lună sus, și lună jos!

Frumoase selipiri ne dau, și-n proză, și-n versuri, toți cei-
lalți visători: Mircea Bena, Ionel Tuca, Ioniță Buftea, N. Mar-
ghetici — cu „razele de lună“ — ca și toți epigramiștii, printre

cari cunoscutul de la Cluj; Ștefan Penes, apare ca un maestru, care-și caută o trupă de turneu...

Dar, vai — eu am pierdut radio-jurnalul. E ceasul aproape opt. Nu-i nimic. Fu cum fu, dar îmi plăcu cum marsă.

A fost mai interesant decât un radio-jurnal, har Domnului. Acela spune de bolșevici, acesta mi-a arătat fiitori amici, cari ne vor lumina zilele în viitor.

Te felicit, frate Augustine, la copiii tăi, și ai noștri. Dumnezeu să ni-i aibe în paza sa.

Păr. Dr. ILIE DĂIANU

Sonetul plecărilor

Și zâmbetele înghețară 'n vifor
Ce larg cuprinse munții și câmpia,
Se 'nvolbura în plâns până și glia
Vestind din nou un veac cutopitor

Când nimeni n'a putut opri urgialu
Nici uragan de moarte dătător,
Venia înstrăinarea 'n nou izvor,
De lacrimi copleșindu-ne tăria...

Și neclintite au rămas altare
Și 'n legământ spunem litania
Cu gândul de 'mplinire la hotare :

Pentru urmași cu sânge 'n spor cazania
Va 'nscire odată mare sărbătoare :
Va fi lumină - atunci în Transilvania.

GH. BULGĂR

Sunt ani de-atunci...

Mi te-a adus o toamnă veche 'n cale,
Icoană într'o ramă ruginită ;
Un soare rotofeu roșea pe-o plită,
Intr'un amurg, ca altele, banale...

In fața mea erai un oarecare
Impodobit c'o mască și c'un nume ;

N'am vrut să știu de ce-ai venit anume
— Un semn indiferent de întrebare —

Trecut-au ani și acum e toamnă iară,
Același soare calm pe-aceiași plită,
Același svon de frunză îmbătrânită;
Trecut-au ani, sau poate-a fost aseară ?

Ce ești, ce vrei, nici astăzi nu știu bine,
Dar gândurile ce le adun în pripă
Mi-aduc aminte că din prima clipă
Am înțeles că mă temeam de tine. ●

În față-mi ești și azi un oarecare,
Un basm banal cu nume de rugină;
Că mi ai rămas de-atunci, n'ai nicio vină,
Icoană 'n suflet, semn de întrebare...

MAIA BISTRA

Epigrame

Răspuns lui Fulea:

li plâng pe bieții ursuleți.
Că mi-au murit. Dar bagă seamă :
*Din sursă sigură știu că
I-ai otrăvit c'o epigramă...*

Lui R. pt. o dedicație:

Opera și autorul
Astăzi nu se contrazic :
*Poezia-i „pentru Nimeni“,
Căci poetul e... Nimic.*

Lui R., a cărui ultimă creație ocupă un
spațiu mult prea întins pt. dimensiunile ei:

*Drumul ți-e 'n parajină
De când soarta te-a lovit;
Ține-te de pagină
Că te pierzi în infinit...*

MAIA BISTRA

Nu te teme, ci numai crede și se
va mântui...

Ce putea să creadă bletul lair, care „l-a rugat pe Isus“
să între în casa sa; căci avea o fată, ca de doisprezece ani și
aceea murea...? Cum putea să creadă „că se va mântui fata lui

care murea“ — când cei de-acasă — îi trimit vorbă, plină de desnădăjdutul respect: „nu mai osteni pe Învățătorul, fata ta a murit“ ?

O m e n e ș t e judecând, nu trebuia să ostenească degeaba pe învățătorul, căci el îl rugase să se miluiască să-i vindece fata bolnavă, nu să-i mântue fata ce murise... Totuși lair crede împotriva realității evidente, crede împotriva tuturor „care-și“ băteau joc—de Isus — „ș t i i n d“ că a murit — când El le-a zis: „Nu plângeți, căci nu a murit, ci doarme“... „Iară el scofând pe toți afară și apucând-o de mână, a strigat zicând: „fecioară scoală“. „Și s'a întors sufletul ei și s'a sculat îndată“...

Nicicând neamurile pământului, nicicând omenirea 'ntreagă n'a fost mai plină de teamă și îngrijorare ca în zilele a căror greutate ne îndoiaie umerii trupului și pe ai sufletului; nicicând neputința de a găsi drum de ieșire din impasul general în care ne sbatem, nu s'a desăvârșit în sentiment de desnădăjdută zăpăceală ca în zilele tulburărilor ce ne întunecă; nicicând lumea îngrozită n'a „văzut“, n'a „știut“ mai „sigur“ și mai „infaibil“ de precis: că murim, ori am murit, — ca azi; — în vremea tuturor „preciziunilor“ de a căror nesiguranță ne 'ntunecăm... Nicicând omenirea n'a avut nevoie să dorească să i se spună: „nu te teme, de ceace ți se pare că vezi, ci crede în ceace se va întâmpla, în puterea Celui ce a liniștit valurile mării furioase... Celui ce a îmblânzit de atâtea ori furia nepuțințioasă a elementelor firii înrăite“.

Neam al nostru, nu te teme, ci crede în puterea Celui ce ne-a mântuit în decursul istoriei noastre atât de sbuciumate și de atâtea ori milenară!

Nu te teme de ceace ți se pare că vezi și simți — sunt spectrele zugrăvite de îngrijorare pe cerul întunecat de norii grijilor ce ne acoperă.

Nu te teme, ci crede că te vei mântui — se va mântui neamul — ...cum s'a mântuit și în trecut de Cel în care a crezut și nădăjdut împotriva tuturor „științelor“ desnădejdiei omeștei.

Cine nu „știa“ în anul 1917 că „piatră sigilată“ pe mormântul neamului și al Țării era „sortit“ să fie sigilul socoteli-

lor puterii omenești... de la Buftea, — și niciun an n'a lăsat să treacă Cel ce zidește toate — ca să arate lumii uimite, că „acestea a trebuit să le sufere... ca să între într-o slava sa“ neamul unit în 1918 în toate hotarele rânduite lui de Dumnezeu veacurilor a-i fi veșnicile lui hotare.

Și îndrăznește cineva să creadă că scurgerea câtorva decenii — un picur în oceanul vremilor — au slăbit puterea Celui ce stăpânește lumea? Și că sigilul omeneștilor puteri nu se va nărui, când ingerul va să răstoarne piatra de pe mormântul neamului și al Țării, ca să înțelegem noi, ceea ce toate neamurile vor înțelege că, cu noi este Dumnezeu!...

Nu vă temeți, ci credeți și se va mântui neamul... nici nu a murit, nici nu va muri...

AUGUSTIN COSMA

BCU Cluj University Library Cluj
Poezie pluvială

*Plouă perle pe pământ
Plânge plopul prea plâpând
Picurii pleznesc plângând
Praf, potop, prăpăd purtând*

*Ploaia poartă psalmi pustii
Peste pomii pirpirii,
Prohodind, prăfuind
Prăpădind, pustiind*

*Toamna prinde-a picta pagini
Praf, potop, prăpăd purtând —
Prin păduri, pajiști, paragini,
Picurii pleznesc plângând.*

S. PETRESCU

VII-B. L. M. M. V.

Andrei Murășanu

— 80 de ani dela moartea lui —

Murășan scutură lanțul cu-a lui voce ruginită,
Rumpe coarda de aramă cu o mână amorțită,
Chiamă piatra să învie ca și miticul poet,
Șmulse munților durerea, brazilor destinul spune,
Și bogat în sărăcia-i ca un astru el apune,
- Preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet.

Eminescu

Neschimbate împrejurări de suferințe fac ca amintirea lui Andrei Murășanu să fie mereu vie, dureros de prezentă. Fără să fie cunoscut, suferința l-a făcut popular.

S'a născut în Bistrița la 16 Nov. 1816 — o singură notă din „Transilvana“ pomeneste anul 1814. Tatăl său, un morar de scoarță de argăsit, venit în oraș din împrejurimi, muri curând. Din grija harnicei sale mame urmă în loc școlile sătești și un curs gimnazial. Cel superior și teologic îl făcu la Blaj. Prin îngăduința Episcopului Lemeni fu numit la 1838 institutor la școlile române din Brașov și în anul următor, tot acolo, profesor la gimnaziul romano-catolic. După un an, timp în care începuse colaborarea la Gazeta de Transilvania și la Foaiă pentru minte, inimă și literatură, plecă la Sibiu în postul de „translator și redactor pentru partea română la Buletinul oficial pentru Transilvania pe lângă Guvernul din Sibiu“. Post greu, oboșitor, fatal. Din cauza publicațiilor sale și alte diverse pricini, fu îndepărtat și se retrase iar la Brașov. De unde mai înainte era „vesel și răsător“ alături de soția sa Susana, fiica parohului Vasile Grceeanu — cum povestește Elena Densușianu — Murășanu deveni din ce în ce mai melancolic, abătut. Dorise poate să plece în Moldova când scria:

„De-ar fi Moldova la cruce
„De trei ori pe zi m'ași duce“.

Nu primi „carte“ și scrise mai îndurerat :

„Nădejdea mi s'a stins toată
„Și mă vântur rătăcit
„Cântând cumplita-mi soartă
„S'o întreb dacă ea poate

„Iarăși a mă ferici.

„Iată c'a sosit sorocul,

„Să mor desnădăjduit.

Inchise ochii la 12/24 Oct. 1863, dintr'o durere despre care precis nu știm nimic.

În liceu Andrei Mureșanu e pomenit că autor al unui Răsunet — Deșteaptă-te Române — dar și așa nu pentru valoarea literară cât pentru singularitatea faptului. E lăsat să existe, oarecum, printr'un istoric, ca o relievă, profitor al unei fericite și inspirate ocazii. Monocotiledonat cum îi spune Titu Maiorescu, vom vedea din ce parte a venit această indiferență, după ce vom urmări activitatea poetului.

Dela 1839 când publică în Foaia pentru minte poezia de debut „Stihuri rostite de un școlar în examenul de școală română în Brașov la 1839, Febr. 8 și până în ultimii ani de viață, Andrei Mureșanu își risipi munca și intenția — oscilatoriu desigur din cauza vremilor și a durerii proprii — în foile ardelenе, semnând uneori întreg, alteori cu inițiale și cu final, adesea cu expresivul Eremitul din Carpați.

Incepu cu poezia de dragoste în nota tânguirii Văcăreștilor. — Versificase chiar, ca și I enăchiță o poezie populară „Către Mierlă“ și mă gândesc că adăogând câteva strofe la original, l-a stricat în același fel. — Dar Andrei Mureșanu n'a iubit, mai precis n'a iubit prin suferință. De aceea poeziile sale de dragoste sunt goale: nici o analiză de sentiment, nici o adâncire a simțirii. Tot ce e prins e momentan. Așa sunt: Vinovată și Nu se poate. I-au lipsit desigur și sensibilitatea și talentul, ca și liniștea timpurilor.

Până spre 1848, a scris poezii cu teme diferite. În toate e prevăzută durerea, ce-l apasă tiranic. Dacă înlăturăm părerea că cererea ajutorului divin ar fi un calapod repetat banal, trebuie să admitem că suferința Eremitului era prezentă mereu. Apar în acest interval: „O privire peste lume“, arătând eclerastic deșertăciunea lumii. Așa mi-a fost ursită — jalnică și melan-

colică. Cântare a destinului ostil; o panoramă în vis: viziunea unei judecăți Cerești.

Nu-și mai poate stăpâni durerea și încep poeziile de blestem.

Moldoveanul C. Sion amintește în „Suvenire contemporane“ — el fusese în Ardeal pe la 1848 — că Mureșanu „scrisese până atunci puține versuri dar bune. Bucata cea mai însemnată publicată în 1844 sub titlul: „O privire de pe Carpați“, electrizase multe inimi române“.

Intr'adevăr, poetul scrisese:

„La noi e putred mărul, nu-ı mod de curățire

„Și tot ce se mai speră sunt sămburii din cl.

„Aceștia cer plantare, silință și unire

„Atunci va crește Cedrul din ramul tinereı“.

La fel făcuse în Răsunset și în Alt Răsunset. Blestemul îi rămase singura armă și unicul câvânt.

Toate acestea au pregătit celălalt Răsunset. După ce a vorbit Simion Bărnuțiu, rosti și Mureșanu: „Acum, ori nici odată“. Era conștient de prezența momentului ales și îndemnul era răspicat. Acest Răsunset apăru în Foaia pentru minte Luni 21 Iunie 1848 pe ultima pagină în stânga, semnat: a. m... u.

În aceleași Suveniri, Sion încheia: „Mureșan, mai târziu, în timpul evenimentelor dela 1848 făcu o poezie: „Deșteaptă-te Române“, care poate întrece îclasicitate chiar „Marsileza franceză“,

Apăru apoi separat, „Cântec patriotic“ compus de Andrei Mureșanu, aranjat de B. Franchetti la 1894 și se cumpăra cu 30 de bani.

Poezia e plină de gravitate profetică, îndemn și blestem. Era ecoul lui Bărnuțiu întărit și dat poporului prin pătrunderea cântecului lent, ca o doină ciobănească:

„Viața 'n libertate, ori moarte strigă toți.

Pentru dezertori:

„De fulgere să piară, de trăznet și pucioasă

„Ori care s'ar retrage din gloriosul foc

„Când patria sa mamă, cu inimă duiosă

„Va crede ca să trecem prin sabie și foc“.

E mai cinstită moartea prin luptă decât prelungirea sclaviei.

Nici un cuvânt nu e de prisos și T. Maiorescu afirma greșit că e prea mare numărul strofelor.

În No. 6 al Tribunei poporului din 1897, G. Coșbuc scriind despre cele trei marșuri ale noastre: al lui Cârlova, Deșteptarea României, a lui V. Alecsandri și Răsunetul lui Mureșanu, susține: „mai sărac e al lui V. Alecsandri, mai bogat e cel al lui A. Mureșanu. E cel mai limpede în concepțiune, cel mai general. Cârlova a scris o rugăciune, Alecsandri un îndemn, Mureșanu un protest. Punctul de plecare al lui Cârlova e: să ne batem pentru glorie. Alecsandri l-a primit. La A. Mureșanu e: să ne batem căci altfel pierim“.

Timpu! a vorbit sincer:

Numai Răsunetul lui Andrei Mureșanu a rămas marș românesc.

Mureșanu, vorbi apoi „Către martirii români din 1848—1849“.

„Dormiți în pace, umbre, martirii României

„Ce-ați îngroșat pământul cu sânge de eroi“.

Sufletul neamului și jertfa lor, au îndreptățit să prezică în „Un devotament familiei Hurmuzachi“:

„De n'a pierit Românul când oardele barbare

„Veneau ca și lăcuste în agrii-românești

„Trăind fără de milă, răpind fără cruțare

„Lipsind pe fii de tată și pe surori de frați,

„Acum când brațu-i ager în lume-i cunoscut

„Tu bravule Român mai crezi că ești pierdut?

Din cauza cadrului restrâns, amintim numai alte câteva poezii. În total sunt 58 apărute în edițiile 1862 și 1881.

Un suspin, La Musa Mea, O dimineată pe Surul, România la 1854, Mîntea, Locul fericirii, Fanariotul și darea, Către nouri, Ironie, Un rămas bun, Glasul unui român, Omul frumos etc.

Dela Murășanu ne-au rămas și Noaptele lui Joung, traduse și publicate fragmentar, postum ca și „Icoana Creșterii rele“ după Salzman.

I. Lupaș în publicația „Din Activitatea Ziaristică a lui A. Mureșanu“ a stabilit pebază de critică internă — în lipsa sem-

năturii — că Mureșanu publicase la *Telegraful Român* 18 articole în care se ocupă de diferitele acte la Români: pictură, poezie, etc., abordând și chestiuni de critică literară, ca de ex. Duplica și polemică susținută cu Vichentie Babeș „cleric în cursul III”, de unde putem deduce că A. Mureșanu cunoștea **Satirele lui Antioh Cantemir traduse de Donici și Negruzzi, ca și traducerea lui C. A. Rosetti: Manfred. Din aceleași reflexii rezultă că nu era un adept al purismului. A ținut și un discurs asupra versificației noastre.**

Dintre alte lucrări și prelucrări de proză, cităm: *Țigara cea dintâi, Prețul sângelui, Spice istorice, Biografia unui literat englez (W. Pitt.), ceva pentru tineri, N'avem bani și pentru ce?*

O activitate bogată.

De ce a rămas A. Mureșanu numai cu *Deșteaptă-te Române*? D. G. Călinescu crede că Răsunetul a eclipsat toate celelalte poezii. Mai sigur pare însă că Andrei Mureșanu a căzut victima autorității lui Titu Maiorescu. Răspunzând lui Aron Densușianu care, să recunoaștem l-a aureolat prea mult pe A. Mureșianu, în articolul „In lături” (*Critica*, vol. III.) Criticul analizează pornit poeziile Eremitului și conchide că toate sunt nule. Se salvează abia *Deșteaptă-te Române*, fără însă a da drept autorului să se numească poet. Cunoscând stările literare din Moldova, desigur Titu Maiorescu putea fi pretențios, precum s'ar fi putut gândi tot așa de bine la vitregia din Ardeal sau în cazul cel mai prudent să se lămurească pe altă cale cu Ar. Densușianu. Dacă junimiștii îl considerau un simplu și banal „Ciparian” și-ar fi putut arunca gândul în forfotul evenimentelor din Ardeal, să vadă că unui om, unui român, căruia singura armă îi rămase cuvântul, nu-i puteau valorifica scrisul cu moneta „artă pentru artă”. Principiul lui Maiorescu n'a văzut excepții necesare? Uneori conciliante. Nu vrem să exagerăm nici noi. Poate pentru vremea sa, a fost scriitor mic și poet foarte mult. Pentru alte vremi, lucrul s'ar fi schimbat.

Surprinzătoare rămâne vehemența lui Maiorescu, Andrei Mureșanu ne-a ridicat în nota universal europeană la 1848.

Nu-l comparăm nici cu Rouget de L'Isle și nici cu Schneckenger. Il lăsam numai aci la noi. Și suntem siguri că Andrei Mureșanu va rămâne mereu în sufletele noastre și ale acelor care îi îngână cântecul fără să știe de el, atâta timp cât durerea și dreptatea vor primi sălaş în satele românești.

I. GH. B.

Scrisoare dintr'un oraș cucerit

Îți scriu de- aici dintre mormane
De stârvuri, de tunuri, de camioane...
La noi aici e iară pace,
Trântit pe-o rână brandtul tace.

(Ascunsă undeva prin gropi posace
și moartea tace)

Ne-am aciuit aici între ruine
Ca fiarele pădurii 'n vizuine,
Și numai pumnii ce-i zvârlim spre cer
Mai sparg din când în când tăcerile de fier.
Liniștea asta lăncedă ne-apasă
Mai aspru ca dorul de casă,
Se scurge betegit prin oase
Și ne înmoaie vorbele tăioase.

Nici câinii amintirii nu mai latră...
Și sufletu-i de piatră, numai piatră.

D. R. IONESCU

Poem pentru cei 18 ani ai tăi...

„Ei.“

Pentru cei 18 ani ai tăi, de vis, —
Toate porțile luminii către tine le-am deschis...
Sufletul meu, —
timid ca un cânt de fluer ciobănesc în seară,
Se 'ndreaptă azi, cu pași ușori,
Ca și altădată, iară, —
Să se 'nchidă pentru tine,
în rând de manuscris!...

Pentru cei 18 ani ai tăi,
 Fată albă, —
 Dorurile mele, înșiratu-le-am în salbă ;
 Fluturii de jar alb ai visului,
 Roit-au cu miile de-asupra abisului
 În grădina sufletului,
 Pentru tine, Fată albă !...

Pentru cei 18 ani ai tăi,
 pentru ei, —
 Urările mele s'au prefăcut în clopoței,
 Să-ți cânte astăzi, melodie de cuvinte ;
 Gândurile mele să te binecuvinte,
 curate și albe, —
 ca niște mielușei...

Pentru cei 18 ani ai tăi,
 pentru tine, —
 Sărutu-mi sboară pe aripi de albine,
 Să culeagă strop cu strop
 nectarul florilor,
 Pentru tine, Fata Muzelor ;
 Și picurii din ploaia buzelor Library Cluj
 Să te sărute astăzi, pentru mine !...

Pentru cei 18 ani ai tăi,
 și azi am încercat,
 Să scriu poem, mai frumos ca niciodat'...
 Dar gândul meu,
 Ca o fulguire albă de ninsoare,
 Topitu-s'a la poarta sufletului tău de soare...
 Și poemul a rămas nescris, —
 ca și altădat' !...

VAL DE MUREȘ

E toamnă...

E toamnă... Din teii odată în floare
 Se scutură ritmic a frunzei ninsoare ;
 Și plopii, pe maluri de râuri bolnave,
 Trimit apei roiuri de galbene nave.

Salcâmii se pleacă umili spre pământ
 De toamnă târzie și urlet de vânt.

Din frunzele moarte răsare-o cântare :
Un mic greer plânge... oftează și moare...

Un vierme se sbate în bruma — argintie ;
Petalele-și pierde o floare târzie...
Și moartea — a naturii stăpână și doamnă
Așterne pustiul pe câmpuri... E toamnă...

Pe-o bancă 'nvechită șezând, în uitare...
Privesc la o frunză căzută 'n cărare ;
Și gându-mi se duce din nou înspre tine
Făclie aprinsă în ceasuri divine...

Zadarnic prin besnă teaștept, o făclie ;
Lumina-ți în cale-mi, mai mult n'o să vie...
Pe-o cruce de piatră tu arzi pâlândă,
Pân' moartea veni-va cu cruda-i osândă...

E toamnă... Prin pace și somn de morminte,
O frunză ascultă a toamnei cuvinte ;
In urmă-i tot alte umbri-vor pământul
In care le cheamă odihna... mormântul...

BCU Cluj / Central University VASILE MUREȘANU
stud. Sibiu

Monosilab de iarnă

Fulgii cad în sbor,
ceru-i fără nor
pic.

Cade'n cetișor
un fulg fără zor
mic.

Bat pela ferești
purtători de vești
noui.

Stai și îi privești,
în palmă-i primești
moi.

Pomi se tânguesc
Corbii croncănesc
cor.

Ramuri se isbesc
Sgomotele cresc
mor.

PETRESCU S.
VII b. L. M. M. V.

Naufragiu

In port a ancorat un vas fantomă...
 Cu trei catarguri sfărâmate, rupte,
 Cu prora și cu putreda lui punte
 Insângerată, ruptă și diformă...

Din timpuri vechi spre țări necunoscute,
 Unde sunt flori cu plăcută aromă,
 A navigat bătrânul vas fantomă
 Și atâtea valuri a știut să 'nfrunte...

Și acuma... lemne, fiare ruginite
 Ștau aruncate 'n rada unui port
 Cu ape calde, limpezi liniștite.

Ce seamănă cu un palid ochiu de mort...
 Târziu, în miezul nopții adormite
 Un vas fantomă a ancorat în port...

FLORIN MARCU L. M. M. V.

BCU Cluj Epigrame University Library Cluj

Unuia care și-a imortalizat bicicleta
 în patru strofe:

*Copile, urcă cu 'ndrăsneală
 Pe bicicletă; fă o tură,
 Și nu mai sta la îndoială
 Ci... șterge-o din literatură!*

Bicicletei:

*O, bicicletă îngâmfată,
 E lucru fără precedent,
 De un poet să fii cântată;
 Păcat că n'are și talent!
 Căci altfel, de mândrie, poate,
 Mai tare te-ai umfla... la roate!*

D-lui Popa O., care a scris
 vol. I. m. s. „Au cântat cocoșii“

*Poeții vechi aveau drept muză
 Femei frumoase, sburătoare.
 Dece să ne mai mire oare
 (Voesc un mic cuvânt de scuză)*

*Că imitându-ne strămoșii,
Poetul invocă... cocoșii!*

Aceluiași

*Te rog nu-ți tipări volumul,
Mai ține-l încă prin sertare
Căci îl așteaptă grea uitare,
Vr'un secol, într'un raft, sărmanul;
Ci auzind cântând cocoșii
Ar sucomba de întristare:
(Și tu, de crize financiare...)*

D-lui D. A. F., care a susținut că
Omar e nume turcesc și a tras și
alte concluzii, crezând că Rubayatele
sunt o singură poezie.

*Păcat, nu-i poezie frate,
Ci strofe, zise rubayate;
Păcat, numirea e persană
Și nu cum tu o bagi în vină;
Păcat că trista epigramă,
Nu-i epigramă... ci ruină!*

ISAY BOTTA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Epigramă

Domnișoarei M. Bistra, care în Nr. 8
la pagina 10 scrie:

„Eu în lumea celor care nu cuvântă
„El în lumea celor care... croncănesc“

*Atot Puternice, Părinte,
Cu-o rugă eu, la Tine viu:
N'o du în lumea celor care nu cuvântă
Ci 'n a celor care nu... mai scriu.*

VALERIU BEURAN
Lipova

Țara visurilor noastre

Cunosc și apreciez foarte mult revista pentru tineret „Țara
visurilor noastre“.

Din cât am cetit până în prezent, nu am avut poizibilitate
să văd fixată în spațiu, care este „Țara visurilor noastre“.

Până unde i se întind hotarăle? și

Ce condițiuni trebuie să îndeplinească solul, subsolul și locuitorii ei, pentru ca să o putem numi aieva „*Tara visurilor noastre*“.

Cu îngăduința cetitorilor, voi încerca — în cele ce urmează — să conturez măcar în linii generale, cum îmi închipui eu „*Tara visurilor noastre*“.

I.

Din punct de vedere al hotarelor : „*Tara visurilor noastre*“ trebuind să cuprindă toată suflarea celor de limba și legea românească, urmează să și fixeze hotarele așa fel, ca să-i încapă pe toți Românii, fără înghesuială, ca să reprezinte deopotrivă o linie marcantă ca traseu geografic și un obtsacol, sau barieră pentru aceia, care ar îndrăсни să-i calce patrimoniul.

Dacă privim o hartă etnografică a globului pământesc, vedem că Românii — frați de o limbă și de o lege cu noi — sunt răspândiți prin Ungaria, prin fosta Jugoslavie, prin Bulgaria și fosta Grece, prin Albaniași Uniune Sovietică rusească, prin Italia și prin cele două Americi. Răspândirea Românilor prin atâtea țări și sub atâtea stăpâniri, are două cauze. Una istorică cu vechime de secole, și alta recentă de câteva zeci de ani determinată, de câștiguri materiale fabuloase. Aceste câștiguri materiale ne-au ademenit frații din cele două Americi.

Românii de sub stăpâniri străine, au rosturi economice (pământ, vite, case, mobilier, ateliere sau alte întreprinderi) de care sunt legați, conducerea „*Țării visurilor noastre*“, va trebui să chibzuiască modalitatea și să se folosească de toate mijloacele pentru a-și aduna fiii în hoatăle ei, așa precum a făcut Grecia și Turcia. Românii rămași fără ocrotire, în afară de hotarăle țării, dacă nu formează mase compacte, se vor îneca,

în scurtă vreme în marea de străini, pierzând mai întâi portul, apoi limba și în urmă obiceiurile și credința.

Deci hotarale „Țării visurilor noastre“ trebuie să se confunde cu granițele etnicului românesc, mergând până unde răsună vocea, cântare sau rugăciune românească.

II.

Ce condițiuni trebuie să îndeplinească solul și subsolul ei?

Această întrebare este pusă tocmai pentru ca să pot scoate în evidență, cât de minunat este soluționată din partea Atotputernicului Dumnezeu, „Țara visurilor noastre“, care nu poate fi alta decât Dacia Traiană, care este cea mai binecuvântată țară, din câte a lăsat Dumnezeu pe pământ. — Aici se îmbină armonie câmpia, dealul și muntele, precum armonie întâlnim în cuprinsul hotarilor ei, marea fluviul, râurile, pârăele și izvoarele.

Climatul deasemenea este cel mai variat și mai plăcut, întrucât populația ei se bucură de cele patru anotimpuri, fără geruri și călduri insuportabile;

Vegetația este foarte bogată și foarte variată;

Fauna, (sau animalele) tot așa este, variată și bogată, precum variată și prețioasă este și bogată, precum variată și prețioasă este și bogăția subsolului românesc.

III.

Ce condițiuni trebuie să îndeplinească locuitorii ei?

Dacă și aceasta a treia întrebare va putea fi deslegată, — cât de înțelept a fost soluționată a doua, — atunci într'adevăr vom putea afirma că trăim aieieva în „Țara visurilor noastre“.

a) Toți locuitorii „Țării visurilor noastre“ (ținând seama de principiile Europe, că fiecare popor trebuie să aibă un spațiu determinat) — trebuie să fie de limba și legea românească, trebuie să fie sănătoși, știutori de carte, iubitori de muncă, de disciplină și de solidaritate, apoi respectuoși față de bunul altuia, ascultător față de legile țării, iubitori de neam, de lege și de Rege.

Intrucât aceste însușiri au fost repetate cu diferite ocazii, țin să observ, că ele formează temelia spirituală a oricărui popor care se respectă, și care voește să joace un rol oarecare în concertul pământesc.

c) Pentruca aparatul administrativ și social al „*Tării visurilor noastre*“, să corăspundă scopului așa cum există în fiecare comună, una sau mai multe Biserici, va trebui să existe și să funcționeze în condițiuni optime.

— școală populară, școlă de aplicație și școală de specializare,

— baia, dispenzarul, leagănul, farmacia și căminul cultural comunal, apoi

— spitalul de plasă,

— drumuri și șosele pietruite și bine întreținute,

— autostrade, căi ferate, căi aeriene și căi de navigație,

— poștă, telegraf și telefon, plus

— ateliere și fabrici bine utilizate,

— prăvălii și magazine masiv aprovizionate,

— bănci și institute de economii practice organizate,

În linii generale cred că am atins toate punctele esențiale care condiționează realizarea aieva a „*Tării visurilor noastre*“. Detaluri se mai pot adăuga, ori de câte ori cer împrejurările.

Acum vine rândul tineretului — acel tineret care este captivat de vraja celor trei cuvinte scrise cu litere de foc, pe drapelul desfășurat la Oradea în urmă cu 7 ani de vizionarul profesor Dl Augustin Cosma — *să-și otălească voința și să-și unească eforturile, spre a contribui la rândul lor, la făurirea „Tării visurilor noastre“.*

ȘT. PENEȘ

Țara Visurilor Noastre

1937—1943

*Cum au trecut de-atunci în vânturi anii,,
de când, împinși de tinerescul dor,
ne-am înjugat la plugul nos' plăvanii,
trăgând întâia brazdă în ogor.*

*Tu calea ți-ai urmat-o neînfrântă —
mulți te-au lăsat, puțini au mai rămas
ca să jertfim pe vatra ta cea sfântă,
să-ți fim tovarăși ție ceas cu ceas.*

*Tu însă, Țară-a visurilor noastre,
ai soarta ca deapururea să crești:
îndepărtându-te spre zări albastre,
prin ani trecând, cu ei întinerești.*

MIHAI DUMBRAVĂ

Sfinților Eroii din răsărit

Voi ați plecat de printre noi
Pentru a ne apăra moșia
Dar pentru voi, o sfinți Eroii,
Acum, mormânt vă este glia.

În depărtatul răsărit
Ce s'a roșit de foc și sânge
Cu zâmbete voi ați pornit,
Și țara 'ntreagă azi vă plânge.

Dar n'ați murit!
Trăiți în noi și 'n generații viitoare
Avem un dor neimplinit...
Ne'mplinirea lui adânc ne doare.

Horia Pop
cl. IV b. L. M. „M. V.“

Singurătate

Aș vrea să rătăcesc să-mi plâng
Tristețea și durerea ;
Prin zări pustii și fără gând
Să-mi aflu mângâierea.

Să n'am cu cine mai vorbi
Uitând de răutate,
Natura 'ntreagă aș sorbi
Cu-a ei singurătate.

Să 'ngân murmurul de izvor
 Ce curge 'ncet la vale
 În piept simțind un tainic dor,
 Răvaș uitării tale.

TANIA OLTEANU
 cl. VI b. L. C. S.

Alte lumi

În alte lumi pământul nostru
 Apare noaptea ca o stea
 Poeții-or fi cântând-o poate
 Iar alții-or fi privind spre ea.

Lumina ei din depărtare
 Le va părea un tainic foc
 Plutind în haos singuratec
 Pe raze blânde de noroc.

Ei nu știu că-i un glob de humă
 Ce poartă veșnice dureri
 Căci toate plângerile noastre
 Sunt pentru alte lumi tăceri.

TANIA OLTEANU
 cl. VI b. L. C. S.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mitoge

Un nume și o telegramă.

Atât s'a mai întors.

Vestea a primit-o o bătrână cu fața trasă, ochii umezi și mâna aspră de greul furcii și al greblei. A alergat întâiu la fata cea mai mare, căci ea nu știa carte, dar simțea că-i veste rea. Seara s'a lăsat mai repede ca altă dată.

În vatră, focul pâlpâia a moarte. Bătrânul plângea încet, cu capul sprijinit în palme. Mama și fata cea mare își pierduseră graiul. Priveau țintă flacăra ce cuprindea butucul descojit, gol ca și sufletele lor. Priveau mute, cu obraji umezi de atâtea lacrimi câte au vărsat.

Au stat așa până spre ziuă, până ce scârțâitul carelor le-a amintit că ei trăiesc,

Și iarăși au început a plânge.

O telegramă păstrată de bătrânul tată și un nume ce a trecut din gură în gură, a cuprins satul tot. Ana a început a-l rosti rostogolindu-se tristă, mâhnită, au început brazii a vui căci toți îl cunoșteau.

Atât : un nume.

Cel ce l-a purtat a fost un fecior mândru la chip și la port, cuminte cum nu era altul la școală, și bun, că nimeni nu l-ar fi întrecut.

Azi, a rămas în Răsărit, o glic grea și aspră de pământ străin : mormântul lui Mitogé.

Ce le pasă oamenilor că Mitogé nu va mai veni niciodată? Ce le pasă fetelor că nu va mai juca și el în horă? Ele vor găsi alți voinici cu colopăr la brâu, care știu bine a învăța hora săltăreață.

Toți ce-i rostesc numele cu glasul tremurat acum, îl vor uita ca și când niciodată n'ar fi fost.

Ce-i pasă lumii că cel mai bun dintre feciori, că cel mai vrednic fiu, în care-și pusese toată nădejdea tatăl său, a murit?

Sora lui se va mărita și, poate, va povesti copiilor despre un erou ce a luptat departe de casă și nu s'a mai întors.

Doar părinții lui își vor aminti mereu de el întotdeauna vor plânge, că au rămas fără sprijin la bătrânețe, că nu vor fi îngropați lângă cel mai drag copil al lor.

Și vremea trece, trece fără a mai privi în urmă, fără a-și arunca ochii spre doi bătrâni ce au rămas cu un gol în suflet de când le-a venit o telegramă.

RODICA DELEANU

Suntem soldații crucii și-ai dreptății

*Suntem soldații crucii și-ai dreptății,
Apărătorii sfintelor ogoare,
Flăcăi cu gândul sprijinit de soare
Lupta-vom dârzi sub steagul libertății.*

Viteazul sânge 'n lupte arzătoare
 Am dat și dăm și azi creștinătății,
 Inverșunați în crutra nedreptății
 Etern vom străluci printre popoare.

Noi ne-apărăm mormintele străbune,
 Și nime 'n jug n'o să ne poată pune...
 Barbari sfârșitul vostru e aproape;

Vom sfărâma a veacului durere,
 Când brațul nostru sânge vă va cere,
 Iar munții vor veni să vă îngroape.

Sublt. C. GHIBAN

Visurile mele

Când seara tainic și somnul mă cuprinde
 Și visurile mă duc în țara lor,
 Când giulgiul negru se întinde,
 Subt bolta nesfârșit'a stelelor.

Te văd plutind ușor ca o regină,
 Pe drumurile dintre stele
 Zâmbind frumos albă regină.
 În noaptea visurilor mele.

POP ANDREI cl. V-a

Lic. C. Diaconovici Loga

Inceput de toamnă

Copacii desgoliți își scutură ultimele frunze, ce în
 bătaia vântului, își șoptesc amintirile:

„Eram cândva o frunză verde și frumoasă“

O salcie își pleacă frunzele tremurând și cad ca niște lacrimi verzi pe un mormânt, mormântul verii. Corbii croncănesc a jale, iar păsările, prietenele verii, au plecat. Florile s'au vestejit — de supărare — lăsând în urma lor, tristețe în sufletele tuturor.

Toamna a sosit cu cortegiul ei — frig, vânt, întunec, copaci fără frunze și nori cenușii.

Pământul e udat de lacrimi sub formă de ploaie rece, deasă și mărunță... toamna își plânge pe sora ei vara.

La geamul unei case, stă o fetiță atât de mică încât abia se vede, cu ochi mari și păr sbârlit; își lipește năsucul de sticlă, tare supărată zicând:

— M'ică p'ouă, și la Ticu acolo depalte unde este? —

Mămica nu-i răspunde cu vorbe, dar cu lacrimi de tristețe și pline de speranță într'o revedere posibilă cândva, căci Tăticu n'a venit dela Stalingrad...

Pic, pic, pic, afară, acum plouă și mai tare, căci plânge și Toamna, că Tăticu nu mai vine.

Dar totuși vă veni! Când?

Pic, pic, pic...

NAVAMALICA

Eu nu mai am pe nimeni

Desculț și gol, în prag de seară
L-am întâlnit în colț de ulicioară.
Șiroaie lacrimi din ochii lui
S'au scurs. Copil al nimănu.

Nu vrea să spună de ce plânge;
Își mușcă buza pân' la sânge.
Cu ultima rază târzie
S'a dus puțina-i veselie.

Tu cine ești? Am întrebat mereu.
Șoptind mi-a spus: „Sufletul tău,

*Tu vesel trup mie nu-mi semeni;
Eu astăzi nu mai am pe nimeni“.*

N. I. BREBENEL

Pe undele visului ·

Culeg de pe lacul
presărat cu nuferi
vise.

Scrise
sunt pe unde
povestiri și basme
din împărăția câmpului de flori.

Aprind
candela
la căpătâiul iluziilor moarte,
deschid catedrala
în fața plâsmuirilor furate.

Și-apoi secer
cu jind
cu foc
filele din calendare
ca zilele hoinare
să'nceteze mersul în spre moarte.

Ar cădea atunci
zilele
ca spicele
din holdă.

O, cât de slobodă
mi-ar fi ființa
între căzutele file de calendar.

Brumar
ar veni să-mi brumeze mormântul
cu petale de pe bolta paradisului
și-ar da binețe bătrânului
ce stă pe pragul porții copilăriei.

CORNELIU POP
Beiuș

File rupte de nicăiri

BANDA

de: Ichi

Orașul s'a întins anapoda. S'au tăiat străzi noi în cele cinci orășele, pe lângă și între maidanuri, lanuri de grâu și grădini întinse, acum în părăginire. Pe unde fusese înainte calea ferată s'au întins suverane bălăriile: între ele prin hârtoape și mărăcinișuri, și-au făcut cuib ca într'un adevărat paradis visat, copiii.

Erau șapte. Toți cu capul plin de aventurile marilor regi ai Bocului, Ștrengarilor, Detectivilor sau Spărgătorilor (toți regi cu majuscule). Clienți regulați ai cinematografului din cartier cu locuri rezervate de unde puteau admira în voia isprăvile lui Tom Mix și ale lui Dick Foran „Cow-boyul“*) cu vocea de aur, cum era scris pe afișul de intrare. Băeți de ispravă. La carte cei dintâi, dar nici la bătae mai prejos. Aveau întotdeauna de regulat câte o „datorie de onoare“ cum citiseră în fițuicile cu coperte multicolore cumpărate dela chioscarul din piață sau dela anticarul din cartier. Ele i-au îndemnat ca să se unească, pentruca să formeze: „Banda“.

Ca să existe o bandă trebuie să aibe un scop, ca să se conducă un șef. Banda le avea pe amândouă. Scopul ce-i drept, nu era prea bine definit, dar în schimb aveau un șef. Și încă ce șef Scherlock Holmes No`2*). El formase banda: el îi adunase membrii și tot el o numise scurt „Banda“ ca să se deosebească de celelalte, a căror numiri, cele mai puțin pretențioase erau: „Capii de mort“ „Omorătorii de șopârle“ „Cavalerii nopții“ etc. etc.

Deși era Nr. 2, adică Scherlock Holmes, el era Nr. 1 adică primul în bandă. Nr. 2 era vacant în fiecare lună, oferit în cadrul unei ceremonii celui mai vrednic, care peste o lună trebuia la rândul său să-l cedeze celui ce se impusese ca succesor. Banda mai avea și un casier, un șef al aprovizionării (post f. însemnat) și un secretar. Memoriile acestuia vor contribui să ne in-

---

*) Cow-boyul locuiește în America (Arizoana sau Texas). Are pantalonii din piele de vacă, cămașe cu șireturi și basma. La cap poartă o pălărie cu boruri largi. Se ocupă cu creșterea vitelor, cu luptele cu bandiții și cu filmatul. Știe să călărească, să tragă cu arma, să svârle cu lassoul și să facă pe mortul. Învinge întotdeauna (nu mai înainte de sfârșitul filmului) și se căsătorește deobicei, ceea ce e oricum un sfârșit trist.

*) Scherlock Holmes a fost englez. I se mai spunea și Maestre, regele Detectivilor, spaima Tâlharilor, Omul care nu greșește niciodată, etc. etc., titluri la cari nu ținea de loc. Purta palton lung, haine cadrilate și șapcă „à la Holmes“. Mai întotdeauna cu pipa în gură, cu tutun egiptean veritabil, nu se ocupa decât cu afacerile în cari Scotland-Yard dăduse greș în prealabil. Unii spuneau că nu purta bretele și că își călca singur pantalonii, dar acestor zvonuri dezonorante, „Banda“ nu le-a dat crezare niciodată.

spire. Din nefericire membrii bandei erau notați doar cu po-recla, astfel că identitatea acestor eroi, a rămas îngropată pentru totdeauna sub vălul uitării. În schimb vor trăi faptele pe cari umila-mi până cronicărească nu le va putea exalta îndeajuns.

Cap. I

Cum se adună la un loc oamenii bandei și cum începe un războiu

Era o noapte de vară hotărîtă pentru adunarea generală a bandei în șopronul lui Valen, în fundul grădinii. Oamenii *) s'au adunat unul câte unul. Stau cu toții tolăniți pe iarba moale, tăcuți și serioși. Astă seară se pune la cale ceva. Așteaptă. Tăcere. Nu se aude decât țărâitul grerilor, iar din depărtări, ca într'un somn greu, șgomotul orașului ce se pregătește să se culce. Lângă Clgard se aude un foșnet în măracinișuri. Apoi clar, în noapte vocea sentinelei ce cere parola. Un moment e iarăși suverană liniștea. Apoi se apropie două umbre. Una e șeful, cealaltă sentinela. Se așează ambii tăcuți pe iarbă. Se aprinde focul. Flăcări jucăușe luminează ochi sclipitori și fețe aprinse de emoție. Privirile le sunt ațintite asupra șefului. Deși încearcă să pară nepăsător, se vede bine că are să le spună ceva important. Deabia își poate ascunde emoția și mândria. Însfârșit le vorbește; cum a spionat banda dușmană, până ce le-a găsit în alt câmp, ascunsă în niște tufișuri, coliba ce le servea drept cartier general. În seara aceasta vrea s'o dărâme și pe ruinele ei să lase o scrisoare: declarația de războiu. Dărâmându-le citadela, spune el, i-a și distrus pe jumătate.

Documentul e scris repede. Il semnează ș. ful cu propria-i mână și-l întărește secretarul cu sigil și ceară roșie. Sfârșiturile ei îi conving de seriozitatea faptului. S'a făcut. Alea jacta est! În lipsa Rubiconului se mulțumesc să treacă maidanul.

*) În jocurile lor copiii sunt întotdeauna oameni mari.

Pe cer a apărut luna. O lună plină, mare și bălae, ce luminează cu razele-i ghidușe drumul și coloana de copii ce înaintează (ca în romane) în șir indian*).

Merg așa cale de câteva sute de metri. Apoi șeful se oprește brusc. Au ajuns la capătul câmpului lor. Dincolo de bălării e țara dușmană. Un scurt popas apoi cu curajul fiecăruia în dinți, înainte. Acum înaintarea e mai înceată și popasurile mai dese; se trimit din când în când înainte izgoade, cari se strecoară ca șerpilor prin măracinișuri cu o istețime ce ar fi smuls admirația confrăților din praerii. Fiecare metru de teren e cercetat cu amănunțime. Cine știe unde poate fi ascunsă ceata dușmană.

Mai o sută de metri. Încă una. Au ajuns în fața tutișurilor. La capătul lor, sprijinită de gardul șefului dușman se află coliba.

S'au oprit toți. Deacum întreprinderea devine primejdioasă. Zgomotele pot trezi câinii. Și câinii, oamenii. Iar mai departe nu-i bine de gândit. Ce bătaie și ce rușine ar urma, Doamne.

Se consfătuiesc pe șoptite. Apoi șeful și Nr. 2 o iau înainte. Spre marea aventură.

Orbăcăesc pe întunec. Nu-i lesne de loc să găsești poteca. La stânga, la dreapta numai bălării. Însfârșit au găsit-o. E netedă sub talpa piciorului; se simte că s'a umblat mult pe ea. Acum însă înaintează ei, cuceritorii. Fiecare pas e un imn de triumf.

Au ajuns. Poteca face o cotitură bruscă. În față, un luminș nu mai mare de câțiva pași, iar acolo sprijinită de gard, luminată în plin de razele lunii, coliba. Tiptil se apropie de ea. Fără să vrea se opresc s'o admire. E mare, solidă. O săptă-

*) Șirul (indian) vine dela Indieni ziși și Piei-Roși deși se spune că nu sunt roșii de loc. Indienii se găsesc în romanele lui Karl May și F. Cooper. Atunci se numesc Apași, Siucșii sau Mohicani, poartă pene pe cap și nume alegorice: cap de bou, picior de broască etc. etc. Câteodată, dar aceasta mai rar, îi găsiți și în America. Atunci poartă pălărie cu fund tare, beau gin și votează totdeauna cu partidul dela putere. Aceștia din urmă sunt însă o specie mai decăzută.

mână au lucrat la ea, ceilalți. Și acum e în mâinile lor. O nețărmită mândrie îi cuprinde. Pătrund înăuntru. Aici lanterna se aprinde în voce. Ochi bănuitori examinează tavanul. Construcția e simplă. Totul se sprijină pe stâlpul principal. Ceilalți sunt scoși cu ușurință.

Șeful fixează de gard cu un ac mesagiul. Apoi amândoi se reped la stâlpul cel mare. Se opintesc. Odată, de două ori. L-au scos pe jumătate. Pe trei sferturi. De tot. Acum coliba se sprijină doar pe umerii lor. Un brânci, un uruit greoi și se dărâmă. Au tulit-o. În urmă câinii latră desnădăjduiți la lună. În casă s'a aprins o lumină. Poate că a ieșit cineva afară. Dar ei sunt deja departe. Fericiți. Războiul începuse cu bine.

Luna s'a ascuns după un nor. Intunericul i-a învelit, rege ca într'o mantie împărătească.

(va urma)

Valul mării, valul lumii

De când marea, de când lumea -	Tu, pe valurile lumii
Stai, gândind în fapt de seară -	Stai. — Furtuna o să treacă —
Valul mării, valul lumii	Valul mării, valul lumii
Te înalță, te coboară.	Te salvează, te înneacă.

Multe doruri te apasă...	Alte bărci saltă pe valuri
Câte stau mereu la pândă!	Legănându-se întruna...
Valul lumii, valul mării	Valul lumii, valul mării
Te apropie, te-alungă.	E-același de totdeauna.

M. D. CÂRSTEA VII.
L. „M. V.“

Crâșmărița

Prin fum de tutun și duhoare de vin,
Ea trece cu sticle și cu pahare,
Cu ochi diabolici, buze de rubin
Și părul negru, pân'la cingătoare.

Vorbele ei plâng ca niște viori
 Și biata, e sprintenă, mică...
 La gât are salbe, mărgele și flori
 Și pieptul ei miroase a leventică.

Toți o cunosc, așa este ea:
 Buze de foc, dinți de mărgăritar,
 Când bani grei cad pe teighea
 Râde drăcește, ca un ștregar.

Obrajii sunt piersici culese târziu
 Iar brațele arse de soare,
 Se încovoiaie viclean și hazliu,
 În gusturi lente, ispitoare.

Ciocnește pahare cu bere
 Râzând lângă mesele pline;
 Bețivii o chiamă 'n tăcere:
 „Crăsmăriță, vino la mine“.

GHEORGHE TOBIAS

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Epigramă

Răspuns d-lui Timi. L. P. Duș
 cl. VIII C. D. L.

*Poete, relativ la „noapte“
 Ți-aș spune două vorbe 'n șoapte:
 Nu sunt lunatecă din fire
 Ca luna doar să mă inspire.
 Cu dalba gândului crăiasă,
 Cu muza — stau de vorb' acasă
 (Și fără tobe, fără surle!)
 La lună pe-alți-i las să urle.*

MARIANA GEORGESCU
 Vâlcea

Toamna

Păsările pleacă'n stoluri,
 Prin pădure lasă goluri

Nu se-aude ciripit
 Toamna rece a sosit.

Se face cules de vii,
Câmpurile sunt pustii,
Florile cad vestejite,
Frunzele-s îngălbenite.

Cerul e mereu 'norat
Gata oricând de plouat,
Din munți vin turme de oi,
Toată ziua ploi și ploi.

Pustii grădinile sânt:
Cade toamna pe pământ,
Doar ciorile croncănesc
Și-iarna ne-o prevestesc.

ȘTEFAN CHIOVSCHI
cl. II b. L. D. L.

Epigrame

Lui L. Dănilă, la poezia „Slove pentru
fața ardeleană“, pasagiul: „...De pe
cărări pribege mă întorc“...

*Am vorbit cu mândra-ți, ardeleana,
— Ce caerul de vise — și toarce, —
Și mi-a spus să-ți zic, vicleana:
— „Rămâi Dănilă, nu te 'ntoarce,*

*Că de-i veni la primăvară
Imi mai scrii o poezie,
Și mă tem c'a doua oară...
O să mor de — apoplēxie !“*

TRAIAN P. ORLOF

Tenorului....., in opera „Bal mascat“
la pasagiul „.....și inima-mi prinde
putere de zeu!...“

*Când inima-ți prinde putere de zeu,
Pe — Amelia o pune la greul impas.
Dar mult mai ferice-ar fi lumea și eu,
De-ai prinde putere de zeu și în glas.*

TRAIAN P. ORLOF

Epigramă

Lui Costel Ionescu, autorul poeziei
„Țara visurilor noastre“.

„...Își mână telegarii la pășunat de soare“
Un astronom anunță-o veste îngrozitoare :
Curând pe cer nu o să mai fie soare
Costel cu telegarii năsdărăvani,
El va mânca de tot în câțiva ani...

STELLA

Lui N. I. Brebenel, autorul
poeziei „Nocturnă“

„Lună sus și lună jos
Doamne cât e de frumos“
Lună 'n deal și lună 'n vale
Lună 'n capul dumitale.

RICĂ D.
V. C. D. L.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Se scutură de floare trandafirii

Se scutură de floare trandafirii
Se veștejesc și florile din glastre
Se scutură petalele-amintirii
Din trandafirii tinereții noastre.

Se scutură din floare trandafirii,
Se-așterne jalea 'n grădinița noastră
Și simt fiorul trist al depărtării
Când s'ofilește roza din fereastră.

Se scutură de floare trandafirii,
Se scutură și roza cea din urmă
Și cea din urmă rază a iubirii
Cu ultima petală 'n sbor — se curmă.

MARIANA

Eu

Mă pierd în urma mea cu gândul
 Și răsar la o altă margine de veac,
 În teiul înflorit din Valea - plângerii
 Imi închid sufletul: o rugă 'n seva de copac.

Din Valea-plângerii 'mi ridic umila rugă
 A gândului ce s'a pierdut într'altă parte
 Și în mirosul florilor găzduitoare
 Mă pierd în țara Ta, Doamne, din sferele înalte...

F. ARDELEAN

F e r i c i r e a

Zadarnic fericirea aș dori-o
 Căci n'aș putea s'o înțeleg;
 Dece viața să mi-o leg,
 De-un vis himeric și banal?
 Mai bine să îi spun adio,
 Ca unei nopți de carnaval,
 În care lumea se adună,
 Pe străzi, prin case și boschete,
 Svârlind la serpentine și confete,
 Ce se 'mpletesc în razele de lună,
 Ca dulci iluzii și adânci regrete.

Și-apoi îmi pare goana asta întreagă,
 Spre fericire tristă nebunie,
 Sau poate o amară simfonie,
 În care lacrimi de durere,
 Cu hohote de râs se leagă,
 Un basm ce se împletește în tăcere.

Deacea azi doresc doar suferința
 Căci ea mă poartă 'n zări de vis,
 Și sufletul în mine 'nchis,
 Îl simt cum clocotește 'n cânt

Și cum mă prinde încet dorința,
 Ca să-împletesc al toamnei vânt,
 Cu adieri de primăvară,
 Iar dragostea ce 'ncearcă să mă cheme,
 S'o încrustez cu lacrimi și blesteme,
 Să simt cum sufletu-mi coboară,
 Spre alte lumi, în altă tristă vreme.

FULEA DORIN stud.

Realitate și vis*)

În fața călătorului, care își îndreaptă pași în lungul albiei Timișului, când el intră în câmpia Torontalului, undeva, într'o covată cu aspect prozaic se găsește un sat. Puținele case sunt împrăștiate de-alungul râului sau aranjate pe marginea străzilor largi. Nimic deosebit; nici tei în floare, nici alee de castani, nici cel puțin murmur de ape, căci Timișul e prea leneș ca să mai murmure. Când e ploaie, noroiul stropește hainele țărănilor, iar când e secetă, praful acoperă frunțile lor asudate.

Alteceva nimic!... Un sat ca atâtea altele; fără vis, fără poezie, încleștat în anonimatul lui sterp. Când am intrat pentru prima oară în acest sat, n'am putut să nu zâmbesc ironic și oarecum desamăgit. Era prea puțin față de tot cecece visasem eu.

Și zilele la început s'au scurs monotone, până când viața a început să-mi pară vis și satul un sat de basm. Amănentele îmi trec prin minte; nu mai știu când am început și cum am început. Ne-am cunoscut așa de banal, într'o sală cu lume multă și sgomotoasă.

Totul n'a fost decât o simplă strângere de mână. Restul... îmi amintesc foarte vag.

Doar plimbările noastre pe străzi mi-au mai rămas în minte. Și alteceva ce să mai spun?... Să spun rătăciunile noastre sub

*) Amintiri din comuna Obad T. T.

stele, care luminau par'că numai pentru noi? sau popasurile noastre pe malurile Timișului, care își depăna apele molatic ca pe un brâu argintat? Cum întreg satul părea că plânge în nopțe, cum frunzele puținilor pomi cădeau îngălbenite la picioarele noastre? natura care moare în fața dragostei care începe?

Simțeam cum din sufletele noastre țâșnește în cascade o feerie, care îmbracă întreg satul cu casele lui mici și scunde, transformându-l, mulțându-l par'că într'o altă lume. Și totul n'a durat decât așa de puțin! Eu am plecat!

Acum dacă aș merge din nou acolo, aș revedea același sat monoton, același noroiu, sau poate același praf... Un sat cu oricare altul, încețat în anonimatul lui.

Iar celălalt, satul de vis, e satul pe care l-am luat cu mine și l-am sădit în visurile mele, în țara în care sunt numai eu?...

IONEL R. ȚUCA.

V-a Loga

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EPIGRAME.

Dlui A. Pop care încheie poezia

„Hotare românești“ cu :

„Avem un Rege, un Mareșal
și o armată bună“.

„Nu mă'ndoiesc de-aceasta — amice,
E tot frumos. Și chiar e bine,
Dar ce ar fi de biata țară
De ar avea poeți ca tine?!“.

D-ș. MARIA BISTRA la epigr. adresată lui Pălăceanu :
„Băieții la bucătărie“.

„Când „epigramista“ Maia,
Publică vreo poezie,
Nu-i cu gust și pace bună!
Așa este dat să fie!“

INTELESUL :

Noi ce știm aceea facem,
 Căci cunoaștem toți zicala :
 „Să nu îți bagi nasu-acolo,
 Unde nu îți fierbe oala“!...
 D-lui DAF, compl. la epigr. adresată lui Brebenel :
 „Doamne cât e de frumos,
 Lună sus și lună jos.
 Peste tot un vers model,
 Și la mijloc... Brebenel, —
 — Dar gândiți-vă-un moment:
 Daf îi stă ca... exponent!“.

I. R. TUCA
 cl. V-a C. D. L.

Plin de griji

Stai o clipă 'n cale, plin de griji străine
 Și privește arcul bolții de cristal
 Ca de-o groază parcă văile sunt pline
 Și din culme 'n culme trece-un țipet rar.

Nu-i înfricoșatul norilor încaer
 Nu-i, o, nu-i pustiul vânturilor reci,
 Nici întârziatul negurilor caer
 Ce ofilește vârful ierbii pe poteci.

Nu-s căderi de ape despicate 'n spume,
 Nici ecou de vifor rătăcit pe drum,
 E un plâns jalnic, plâns de o întregă lume
 Cărduri înegrite de popoare 'ntregi.

Frați din țări diverse, printre crude soarte
 Se privesc în dunga ochilor sticloși
 Brațul lor e fulger purtător de moarte
 Cum erau pe vremuri asprii lor strămoși.

Plânge frunza 'n urma celor cari plecară,
 Cine știe dacă s'or mai reînturna
 Căci s'au dus să-și schimbe soarta lor amară
 Doamne, Doamne, măcar dac'ar fi așa.

Toamna îndurerată cade pe câmpie
 Ochi's plin de lacrimi, vetrele-s pustii
 Parcă oare unde, cineva acum scrie
 Cu condei de sânge, negre tragedii.

BALICA D.

cl. VIII b. s. șt. C. D. Loga

Din depărtare

Pentru „O. R.“

Acum când mi-ești atât de departe,
 Când drumul vieții ne desparte,
 Mi-e dor de tine, și'n aur
 scald al viselor tezaur
 ce din al basmelor tort
 îl țeș și-l port
 în gând pentru noi.

Mi-e dor de tine, și te caut prin strugurii de rouă
 ai dimineții, prin picurii ce plouă
 fulguri, din soare, călătoare,
 și'n orice floare
 aș vrea să te găsec.

Te-am cunoscut când unduiam prin flori zefiri,
 Și-atunci, în roua primei întâlniri,
 gura-ți roză parfumată
 aprinsă de dor
 mi-a fost izvor
 de fericire.

Dar tu te-ai dus departe, și nu știu de revii
 Și te-am rugat atât de mult să-mi scrii,
 Te-ai dus, și nici-o sărutare
 dată la plecare,
 și de atâta timp
 nici-o scrisoare.

De atunci, când seara 'n culori de pâng se lasă,
 Când stele noaptea cad, din falduri de mătăasă,
 de-atunci, te port mereu,
 în gândul meu,

și-aș vrea,
pe a dorului aripă
să-ți fur o sărutare.

Când noaptea atârnă 'n crăci ca alte-ori,
și'n liniștea profundă tremură viori,
De-adorm,
te duc cu mine 'n gând
și-atunci
că te-am văzut plecând
îmi pare o poveste.

Și, când încremenită stă 'n noapte muta lună,
Când poleind cu raze fuiorul și-l desdună,
Eu doar pe tine te visez,
— nufăr peste ape —
și'n tremur de ploape
să-ți culeg iubirea încerc.

C. T. Loga

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Recenzii

Dr. Nicolae Ilieșiu: Timișoara

Ne naștem nimica aducând cu noi, afară de puțința de-a **primi** de la cei printre cari suntem sorțiți să ne desăvârșim rosturile noastre în lume. Această situație a noastră de tributari ai celor din împărțirea cărora devenim ceea ce ne mândrim a fi: oameni, — ne face să simțim și mărturisim: covârșitoarea contribuție a tuturor celor din jurul, a tuturor celor dinaintea noastră în formarea felului nostru de-a fi.

Cunoașterea celor trecute vrem deci dintr'un real punct de vedere, înseamnă o imperioasă datorință față de noi înșine; constituind opera — de prezentare a faptelor de pe pedestalul cărora se ridică puțința noastră de-a fi și a ne desăvârși — **o operă**, nu de desgropare, ci de **reinviere** a acelora, pe cari, descrierea vieții și a activității lor, **vii îi situează** în sufelele urmașilor lor.

Dacă trăește Moise prin opera sa — pentru credincioșii Legământului, transcris prin el poporului călăuzit de el spre cele ale mântuirii lui, — dar pentru atâția, nu puțini, nici fără valoare, trăește mai ales și rămâne să dăinuiască cunoscut **prin opera sculpturii unui Mihelangelo**,

atât de fidelă, atât de vie, încât însuși sculptorul s'a simțit nevoit să exclame uimit privind-o: Vorbește Moise.

Trecutul românesc al Timișorii, mândria Bănăului, **ne vorbește viu**, prin frumoasa competență prezentare a dlui prof. al lic. nostru, lic. Diaconovici Loga: Dr. Nicolae Ilieșiu.

Opera întreprinsă de dânsul, cu atâta trudă, oboseală, migăleală, și totatăta competență, este o operă în fața căreia ne aplecăm steagul recunoștinței noastre, în fața celui ce desgroapă și învie puțința de-a ne cunoaște covârșitoarea contribuție, **românească**, la cele printre cari suntem și vom rămânea: **pământ sfânt românesc**, trup din trupul neamului nostru de ieri și al țării noastre de azi și de mâine: **Timișoara și Bantul**.

În'un stil curgător, simpiu dar frumos ne este înfățișat orașul drag sufletului românesc — cu tot trecutul lui, așa cum a fost și cum îl cunoaștem prin desvăluirile dânsului, cu tot românescul-i prezent: pedestal al viitorului aceeași și mai mareț și mai românesc.

Dar oricât de bine aș putea eu scrie despre cartea dlui Ilieșiu — e, vorba poetului, „neimplinit“; așa că pentru înțelegerea celor schițate sumar, cartea dlui Ilieșiu trebuie citită. Se va citi cu multă plăcere, nu numai pentru conținutul ei — datorința noastră a tuturor e să-l cunoaștem, — dar mai ales pentru felul cum e scrisă, de cel ce a pus atâta dragoste de carte și trecut în ceea ce scrie. rsity Library Cluj

Așteptăm o ediție populară, în puțință de-a fi la îndemâna tuturor celor dornici de-a-și întemeia dănuirea celor viitoare prin cunoașterea și adâncirea celor trecute vremi.

Ț. V. N.

AL GREGORIAN: Poeme pentru cruciați Edit. Cugetarea-București 1943

Despre literatura de războiu s'a vorbit mult în timpul din urmă. Scriitori cu renume în mânăuirea condeiului, critici profesioniști, au încercat să rezolve această problemă literară. Firește, nu toți au ajuns la același rezultat. Problema pusă în diferite chipuri, a dat rezultate felurite. Unii militau pentru o literatură, scrisă la moment, în care să se reflecteze ca într'o oglindă, năzuințele de redresare ale neamului. Alții, mai răbdători, au cerut scriitorilor, selecționarea materialului brut și aprofundarea lui în vederea creației artistice. Desigur, ultimii au avut și au perfectă dreptate. Artă are nevoie de răbdare și de înțelegere a realității. După ce realitatea a fost înregistrată de seismograful scriitorului, ea trebuie idealizată, creată adică din nou.

Poezia patriotică sau cea a războiului este un gen dificil, tocmai prin arhitectonica ei internă și în multe cazuri ea cade în loc comun sau banalitate. Predispusă spre retorism, ea este sufocată numai de insuficiența talentului. Cu toate acestea considerente de ordin general, poezia unui Camil Petrescu cu grave acorduri realiste, a lui Radu Gyr plină de un înalt umanism ca și cea a lui Emil Giurgiuca, se impun în fața culegerilor actuale.

Al. Gregorian este un poet de vocație. O spunem aceasta cu deplină certitudine, pentru că a fi poet echivalează cu o misiune sacră, aceea de-a desvălui cetitorului un sens existențial al lumii, sau a descifra linia spirituală a unei colectivități, dacă bineînțeles poetul n'are marea putere de transfigurare a realităților individuale pe un plan general. Chiar dela prima poezie a volumului, Al. Gregorian își scoate cartea de vizită, indică deci arta poetică personală:

„Cântecelmele sunt chipul și pasul lor,
rugile mele sunt ale cruciaților“.

O interesantă paralelă se poate face între poezia lui Al. Gregorian și cea a lui C. Petrescu. O concepție realistă, de severă notație plastică și fără atâtea falsificări de idilă mediocră, respiră acest fel de poezie a războiului. Influența autorului „VERSURILOR“ este covârșitoare, deși găsim anume divergențe de planuri și compoziție și mai pe urmă una de concepție. Soldatul lui Al. Gregorian pare a fi mai creștin decât cel înfățișat de C. Petrescu. Dar nu-i mai puțin adevărat că Al. Gregorian n'are puterea de expresie pe care o găsim în versurile lui Camil Petrescu. Remarcabil este poemul „CREZ CRUCIAT“ în care este redată cu abilitate de autentic psiholog credința soldatului cruciat, arătând motivele pentru care el luptă. Deși de o valoare inegală având pronunțate tendințe spre retorism și discursivitate, poemul rezistă prin atmosfera pe care o respiră ca și prin anume limbaj adecvat simțirii poetice:

„Pe vreslele Rusiei, într'acest pustiu
noi ne batem pentru Hristos și pentru glorie,
pentru zidirea cea nouă a lumii,
pentru durată,
pentru roadele cerului și ale lumii,
pentru ev înalt și frumos,
pentru pâinea curată,
pentru plug, pentru hoi,
pentru turmele de oi,
pentru morți, pentru vii,
pentru cei nenăscuți,
pentru îngeri, pentru copii,
pentru suflet, pentru pământ,
pentru soare și pentru cuvânt.

Suntem soldași,
din noi se hrănește istoria,
din fapta noastră de cruciași
își înflorește timpul memoria".

O anume atmosferă de colind, utilizarea folclorului ca motiv de inspirație în colaborare cu viziunea războiului, fiorul tragic pe care-l simte cruciatul în fața morții, reacțiunile ființei umane în fața unor situații neprevăzute; apoi o înaltă credință creștină de împăcare cu soarta și legătura cu tradiția adevărată, fac din aceste „POEME PENTRU CRUCIAȘI“ o carte realizată antologic, un prețios document social al celui de al doilea războiu mondial și o carte care poate servi la formarea educației naționale.

I. A. TEREBEȘTI

Scrisori din București

In jurul clasicismului

Intr'un eseu publicat de curând, Ovidiu Drimba stăruie asupra „Paradoxelor clasicismului“, căutând să pună în lumină, în adevărata lumină cum ar putea pretinde, anumite caractere ale fenomenului de cultură veche, așa cum a fost clasicismul antic. Dintru început autorul eseului, publicat în „Dacia rediviva“ e hotărât împotriva formulelor ca „miracolul clasic“: „formula e gratuită“, deoarece clasicismul poate fi explicat, iar apariția lui nu are nimic ceva extraordinar declară O. Drimba dinadins voină, fără nici o argumentare, să răstoarne o întregă tradiție și să anuleze „formula gratuită“: miracolul clasic, emisă mi se pare de Ernest Reman. Nici caracterele clasicismului constituind o formulă-ideal: echilibru, seninătate, calm, armonie, eleganță, nu sunt decât considerații pornite dintr'o ingenuitate olimpică în adevăr, care adesea n'a ferit de greșeli nici pe un Lessing nici pe un Winckelmann. Contrar celor susținute de O. Drimba că „în special în epoca romantică — dar dealtfel întotdeauna — clasicismul a fost văzut că o formulă-ideal mai ales de Lermann“, am vrea să precizăm că dacă un G. Curtius cu adevărat a putut vedea în acest clasicism cea mai ideală formulă germanul Böck a fost cel care s'a ridicat cu hotărâre împotriva unei interpretări entuziaste a fenomenului de cultură grecesc, căutând să delimiteze clasicismul grec printr'o analiză mai științifică „la rece“, la cecece a fost într'adevăr, fără să-i atribue calități și realizări pe care nu le-a înregistrat niciodată.

Din perspectiva timpului valorile acestui clasicism puteau fi îndeajuns de obiectiv cântărite. Dacă totuși uneori cercetătorii au optat pentru formula „miracol“ lucrul se explică prin considerațiile ce le-au făcut asu-

pra împrejurărilor cât și asupra rapidei evoluții spre maturizare a unei culturi, care în așa de scurt timp avea să emită legi valabile peste timp și spațiu. În ceea ce privește explicarea acestui miracol cât și aserțiunea lui O. Drimba că acest clasicism „poate” fi explicat problema rămâne deschisă și soluțiile multiple.

Afară de aceste îndrăznețe afirmații Gela începutul esului său poenit. Ovidiu Drimba dovedește însă un pătrunzător spirit de analiză, cercetând mai îndeaproape fenomenul clasic grecesc. Reținem din micul său studiu condensat și bogat în exemplificări, o subtilă interpretare nu atât a literaturii vechi eline ci mai ales a sculpturii arhitecturii, picturii în care sufletul grec al epocii de înflorire, se oglindește cu toată frământarea, cu idealul, și caracteristicile lui esențiale. Concluzia lui O. Drimba e justă: „Iacă deci în ultimă analiză cum simplitatea clasică nu e altceva decât lupta unui fond complex de conflicte cu armamentul unei tehnici reduse”. Remarca însă pe care, cu toate că n'avea nimic original în ea, dovedește totuși că autorul și-a apropiat sensul adevărat al filosofiei antice — o face în continuarea analizei sale spunând: „Fenomenul cel mai deosebit care trebuie să ne rețină la oamenii clasicismului grecesc și care îi caracterizează, e ceea ce am putea numi **confuzia estetică**”; și precizează: confuzia între noțiunile Adevărul, Binele, Frumosul. Pentru antici frumosul nu există autonom, ca un scop în sine și suficient șiesi = deci ca pretext și justificare artistică — ci, ca mijloc înspre un scop religios sau moral, deci, în sens mai larg util”. — În continuare, O. Drimba se oprește puțin asupra societății grecești, care n'a fost o „societate ideală lipsită de păcate, care n'a știut îndeajuns prețui pe marii bărbați de Stat și se ridică deasemeni împotriva formulei „optimismului anticilor”, care de fapt chiar la autori și filosofi mari ca Aristotel, departe de a exalta viața, ajunge să formeze idei destul de sceptice.

Concluzia : nici optimism nici pesimism disolvant, ci melancolia omului prea îndrăgostit de viață, pentru care perspectiva morții nu e o tentație”. Incheierea stăruie fugăr asupra legăturii dintre artă și mitologie, care e așa de des corectată de cea dintâi tocmai pentru că mitologia e profund umană și deci copleșită uneori de neajunsurile cmenescului. „Deaceea negăm că arta clasică ar fi stat sub specia mitologiei; arta clasică e idealizarea mitologiei”, încheie esul său Ovidiu Drimba.

Bogat în informație, subtil în analiză, autorul lui dovedește o mare comprehensiune pentru cele mai dificile și controversate probleme de cultură veche. Cu rezerva asupra unor definiții îndrăznețe și nu îndeajuns de dovedite, prețuim esul mai ales pentru sugestiile numeroase pe care le oferă.

GH. BULGAR

Manuscrite pentru numărul viitor pe luna Decembrie al revistei, se vor trimite până la 1 Decembrie 1943, pe adresa: Prof. Augustin Cosma, Timișoara III, Str. Vadul Călugăreni nr. 2, cu mențiunea «Pentru Țara Visurilor Noastre».

—*—

Ca și în anii trecuți, revista ține cu prețiosul concurs al colaboratorilor și prietenilor săi — O șezătoare artistică-literară — în sala Palatului Cultural, la 30 Noembrie 1943. Colaboratorii sunt rugați, ca până la data de 25 Noembrie să trimită redacției textul operelor cu cari doresc să se prezinte în fața publicului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Se acordă un premiu de 3000 Lei de către d-l Sublt. C-tin Drăghicescu-Ghiban, pentru cea mai frumoasă și mai bună poezie, cu titlul „Ca Țara mea frumoasă nu-i niciuna”.

La acest premiu se mai adaugă suma de 2000 Lei din partea redacției revistei.

Termenul de predarea poeziilor este: 1 Martie 1944.

Poeziile nu vor fi semnate, ci vor avea un plic alăturat cu un motto și iscălitura.

Redacția

Abonamente pe anul școlar 1943—1944:

Pentru instituțiuni.	2000	Lei
Abonamente de încurajare	1000	„
Pentru d-nii profesori și părinți	600	„
Pentru elevi	600	„

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Prof. Augustin Cosma, Timișoara III, strada Vadul Călugăreni nr. 2

.....

BCU Cluj / Central University Library Cluj

.....

.....

.....

.....
